„ЗАСТАВА“ излази редовно: средом, петком и недељом на целом табаку а уторником на по табака.

ЦЕНА ЈЕ ОВА
за Аустро-Угарску:
на целу годину . . . . . 14 ф. — н.
на по године . . . . . 7 ф. — н.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.
За Србију (у злату)
на годину 32 дин., на пола године 16 дин., на четврт године 8 динара.

ЗАСТАВА.

ЛИСТ целокупне српске народне слободоумне странке.

ОГЛАСИ рачунају се по 6 новч. од сваке врсте оваких ситних слова, за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“ у Нови Сад.

НЕНАПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се.

РУКОПИСИ не враћају се натраг.

Поједини бројеви стају 10 новч.

БРОЈ 41. У Новом Саду у уторак 14. марта 1889. ГОДИНА XXIV.

ГЕНЕРАЛ ИГЊАТИЈЕВ О СРБИЈИ И ДАНАШЊИМ ПРИЛИКАМА.

Петроград, 3. марта.

Опет ми се пружила прилика, да видим генерала Игњатијева и чујем, како он о промени у Србији и данашњим приликама мисли, па вам то саопштавам. На моје питање: како генерал мисли о промени у Србији и ондашњим приликама?

Генерал Игњатијев: „Никог није изненадило, што се у Србији догодило, јер се онако пре или после догодити морало . . . Краљ Милан радио је сам на свом паду, јер је у унутрашњој, као и спољној политици, радио против интереса свог отачаства и народа. Као уставни владар дошао је са својим народом до диференција. Место да је стајао изнад и изван странака у земљи и да је сматрао закон као највишу вољу у држави, краљ Милан изгубио је правац и упадао је из једне погрешке у другу, док се није у теснацу нашао, из ког се није могао више избавити. Најпаметније, што је краљ Милан урадити могао, било је то, да се на поштен начин престола одрекне и судбину Србије преда у јаче руке, које ће хтети и моћи, да Србију поврате на онај пут, на ком је пре била и осујете коначну пропаст Србије. Српски народ признаће краљу Милану ово добро дело и радо ће му сад опростити погрешке и грехове, које је починио.

Много се о том говорило и писало, како смо ми у Русији претрпели пораз, што је у Србији кроз седам година бивало и што је краљ Милан Србију и српски народ од Русије одвојио и под уплив Аустрије довео. Тако мишљење врло је погрешно. Ми у Русији жалили смо Србију и српски народ, јер су нам онамо наша браћа по крви и вери, па не можемо равнодушно гледати, кад нам наша браћа страдају и пропадају. Русија је потезала свој мач и водила крваве ратове, да Србима, као и осталим народима на балканском полуострву, до слободе припомогне. Све што смо за те народе радили, било је у поштеној, искреној и племенитој намери: да помогнемо својој православној и словонској браћи. Сви наши противници могу нам подметати и пребацивати, да смо ми грабежљиви и варварски, али је већ у светској историји прибележено, како смо се само ми Руси у прошлом, као и овом веку, несебично и више на нашу штету, него корист, за ослобођење подјармљених хришћанских и словенских народа борили, нашу имовину, као и крв за ослобођење своје браће улагали. Док смо се ми за ослобођење балканских народа заузимали, скоро су све друге државе том ослобођењу противне биле. Нама су приговарали и још данас приговарају, како ми тежимо, желимо и на том радимо, да завојујемо и себи присвојимо све балканске народе и оне земље.

Но то је као и све остало просто извртање истине. Така подметања можемо ми с презрењем и гнушањем од себе одбити, јер таке мисли Русија није имала нит' јој је потребно да има. Све што смо радили, а што се балканских народа тиче, радили смо увек отворено и јасно, а никад нисмо друго радили нит' желили, него да балкански народи поврате своју слободу и самосталност, коју су изгубили били. Ми то желимо и данас, па би нам добро дошла свака пропозиција, која би на то ишла, да се балкански народи потпуно консолидирају и ослободе, па да онамо за сваког важи оно, што је Гледстон рекао: „себи руке“; ми ћемо најпоследњи бити, који би се машили, да и корак балканске земље себи присвојимо, или оне народе економно, или иначе завојујемо и себи потчинимо. Нама су приговарали, да ми на балканском полуострову изазивамо револуције, шаљемо онамо наше агенте и на разна политичка бургијања трошимо рубље! И то су крупне лажи и измишљотине, јер ми из Русије не радимо ни оно, што би радити морали, а на балканском полуострову свак више мути, буни, агитира, пропагира и новаца троши него ми. Наше агенте и рубље траже већ одавно по свим славенским земљама, али још никад ништа не нађоше, нит ће наћи, јер се ми таким средствима не служимо. Треба запитати: чији су оно агенти и пропагандисте, који по Македонији, Старој Тракији и другим местима буше, оне народе наговарају: да своју веру оставе, и католичку и протестанску приме, па ће одма слободни да буду!“ Што други раде, то је ништа; а нас Русе окривљују и за оно, што не радимо.

Сад ће нас окривљавати, да смо ми из Русије ускорили пад краља Милана, па с његовим падом уништили уплив Аустрије и других у Србији. Ми Милану нисмо одобравали, за то, што смо знали да је његов рад штетан за Србију, српски народ и православну цркву. Али ми из Русије нисмо, окром простог негодовања, ништа радили, нит смо против краља Милана што радили. По нама Русима могао је он још дуго жив и здрав на српском престолу седети, јер га ми нисмо на српски престол ни подигли и немамо права, да га рушимо, јер је то право српском народу остављено и ујамчено.

Нас ће окривљавати због пораза аустријског уплива у Србији, и ако ми знамо, да је уплив Аустрије у Србији, као и на осталом балканском полуострову увек био ништав, па да ће такав увек и остати. Ми се не би противили упливу Аустрије у Србији, Бугарској и свуда, само кад би Аустрија тај свој уплив онако на поштен и искрен начин добила као што смо га задобили ми. Уплив, поверење, као и преданост једног народа, не да се стећи с голим речима, с фразама и пишући похвалне новинарске чланке у прилог владару, или двојици тројици људи, него ту се хоће другог рада и пожртвовања. Без тога не може бити ни говора о упливу или признавања једног народа.

Ми Руси добро знамо, како ми на балканском полуострову у опште, а код српског народа напосе стојимо. Ми се за наш морални уплив онамо не бојимо, а понајмање плашимо се ми од Аустрије, да ће нас она отуда потиснути. Уплив Аустрије онамо је увек кратка века, то јест од данас до сутра, а наш ће уплив увек остати. Ми не тражимо онамо, да задобијемо за себе неколицину људи, који, имајући силу у својим рукама, притискују оне народе. Људи и појединци прелазни су, од данас до сутра, а народи остају, знају оценити, добро и зло.

Ми у Русији поздрављамо промену у Србији, желимо српском народу сваку срећу, напредак и развитак; желимо, да се у земљи све странке и појединци измире и сложно упру, па сваки да допринесе по један камичак за нову зграду српске боље будућности; желимо, да се у Србији уреде црквени одношаји и учврсти српска православна црква, која је потресена; желимо да се Србија материјално и економно опорави, да се српски народ, особито српска интелигенција пробуди, да одбаци све што је за српски народ штетно, што је овај туђинског усвојио, па да пригрли све што је његово чисто српско и да се поврати у своју српску првобитност.

Ми не саветујемо Србима, да се са својом сусетком Аустријом свађа и сукобе изазива, нити желимо, да се Србија у вратоломна подузећа упушта и нове догађаје ствара; јер је Србији најпреће, да лечи своје старе ране, да морално подигне српско име, које је пострадало и од свог лепог гласа много изгубило.

Таки савети увек су из Русије потецали, и Русија није никад Србију у комбинације увлачила, нити је хтела, да Србија пострада и на лак начин оно проигра, што је уз велике напоре и муке, тешко и мучно стекла.

Наш, руски уплив нисмо ми у Србији и на другом месту никад на зло и на штету оних народа употребили.

Ми желимо да српски народ сам свој буде, да се развије и напредује, и ми би били грешници и небраћа, кад би онамо своје интересе предпоставили интересима српског народа.

Ако у Србији поју свој позив, па ако узраде као што треба, Србија ће се брзо опоравити и опет на ону меру доћи, на којој је била. У Русији наћи ће Србија увек искреног пријатеља и брата, који ће јој у свакој невољи на руци бити. Русија неће никад дати, да ко-год Србију дира или је у опасност доводи и српски народ подјарми.

Тако је изређао генерал Игњатијев своје назоре о Србији и још је приметио, како он лично и иначе познаје неке личности у Србији, које су сад на управи земље, па се нада и уверен је, да ће се српске ствари поправити.

Генерал не сумња о повратку митрополита Михаила, као и Папића. (Овај се већ вратио пр. уред.) у Србију, а мисли, да ће се повратити и краљица Наталија, која треба, немешајући се у политику, да краља васпитава и руководи.

О Бугарској рече генерал ово:

„Ја се надам и уверен сам, да ће и у Бугарској врло брзо наступити боље прилике, и да ће бугарски родољуби скоро Кобурга протерати, ако се он сам, као и краљ Милан престола не одрече. Генерал жели, да се у Бугарској странке измире, а што се Русије тиче, може сваки уверен бити, да баш ми нећемо никога мрзети, а још мање о ономе рачуна водити, што је било, јер је лако погрешити, у мислима, да се добро ради“. Генерал брани Бугаре, па у говору и о Стамбулову рече: „Стамбулов и сви његови другови нису желили, нити су на том радили, да Бугарску унесреће. Они су били обманути и заведени, надали су се на туђу помоћ. Покушали су, па су се уверили, да је све погрешно било, а није срамота, опет се повратити на стари пут. Русија је увек готова, да брани независност и интересе Бугарске, као и других народа, на балканском полуострву!“

О унутрашњем стању Русије говори генерал с одушевљењем и примећује, да је Русија успешно преживела све кризе, да се оријашки на свим линијама развија и да ће врло брзо славити своју победу на свим пољима и морално победити све своје противнике, који су не давно предсказивали и смело говорили о руској пропасти, раскомадању и банкротству. Место свега тога, стоји данас Русија боље, јаче, силније и напредније, него што је икад пре стојала!

О руској војсци говори генерал с одушевљењем и уверен је, да силе нема, која би Русију победити могла.

О спољним одношајима Русије говори генерал, како су повољни и како ни једна држава више не сме, да Русију омаловажава, а још мање изазива. Русија је силна сама по себи и она савезника не тражи, што је знак, да је толико јака, да може своје интересе сама бранити. Русија не нуди своје пријатељство ником, а ко ће с Русијом добро нам дошао!

Што се тиче цара Александра, Игњатијев вели: „У колико је цар мирољубив

ЛИСТАК.

МАЂАР О СРЕДЊИМ ШКОЛАМА У СРБИЈИ.

Пре кратког времена читао је И. Фехир, главни управитељ сегединског школског округа, у овдашњем професорском друштву своју поучну и занимљиву студију „о средњим школама у Србији“; из свог опширног предавања изнећу само неколико крупнијих података, које вам показују какве су школе у Србији.

Прва гимназија основана је ово 1830. г.; 1860. г. било је 6 средњих школа, 1870. год. 13; 1880. г. 25, а сад их има 26 од којих су 24 гимназије а 2 реалке; од свих има 7 великих а 19 малих, али се живо ради на томе, да се подигну све на велике средње школе. На 2024 □ км. пада једна гимназија; у Угарској на 1869 □ км. пада једна гимназија, на 79.000 становника пада у Србији једна гимназија, у Угарској пак на 92.000 ст. Према становништву има Србија више средњих школа, али према површини мање; узрок је тај што у Угарској на 1 □ км. живе 49, у Србији пак 39 становника. Као што рече предавач, Србија има доста гимназија, желити је само да се умноже реалке и да се данашње гимназије и реалке, које имају 7 разреда заједно са непотпуним средњим школама подигну на 8 разреда, као што је скупштина у Нишу 1886. г. закључила.

Наставни план углављује министар просвете; нема опширног упуства, како и шта да се предаје у појединим разредима; у гимназијама се предаје српски језик и старо словенски језик свега 32 часа недељно; ни у једној се држави не учи толико матерњи језик, као у Србији. Много се полеже на математику, физику, историју, земљопис. Природне науке у више се часова предају него у Угарској. У реалкама се мање предају језици; обавезни предмети су: књиговодство, трг. кореспонденција, механика, технологија; ни један се од ових предмета не предаје у угарским реалкама.

Да школе у Србији јако напредују, показује и број ђака, који нагло расте. 1840. год. беше број ђака 131, 1850. г. — 583, 1860. г. — 1217, 1870. г. — 1911, 1878 год. — 2250. 1850 г. трошила је Србија на средње школе 90 хиљ. динара, 1860. г. 210 хиљ. динара, 1870. г. 448 дин., 1880. г. 904 хиљ. дин. Један ђак стаје Србију 207 дин. годишње; у Угарској 226 динара. Држава иде ђацима на руку, да што лакше могу похађати школе; школарине нема, као у Угарској, држава даје ђацима новчане помоћи; 10% ђака ужива помоћи; на једног ђака пада 93 дин. помоћи.

И. Фехир из наведених података закључује, да се класична филологија не негује, да много полажу ка модерне језике и природне науке и да се нарочита пажња обраћа на слободоручно цртање и на војничко вежбање; чуди се да се у Србији не учи грчки језик макар да су Срби исте вере а и историја је у свези са историјом Грка. Гимназије у Србији нису праве гимназије, већ средње школе, које спремају младиће за сваку струку у животу и замењују разне стручне школе. Овоме је узрок, као што предавач рече, тај, што су школе у Србији брзо расле, па није било времена, да се оснују разне стручне школе; школе су у Србији подигнуте за последњих 50 година а не за неколико столећа.

Са мушким ђацима иду и девојке у гимназију; то је главном управитељу јако у очи пало, који је мислио, да је то утицај Русије, која иде на то, да изједначи женскиње са мушкињем али га разуверише, кад му, рекоше, да женскиње за то иде с мушкињем у средње школе, што осим Београда нигде нема више девојачких школа. Предавач се упитао, да ли заједничко похађање школа нема рђавих последица по морал? Сви му изјавише, да је владање похвално, што је леп знак морала.

Српски су ђаци врло бистри и вредни; изненадили су га ђаци одговорима из физике, математике и кемије.

Школских учила нема сваки завод, али му показаше списак, по којим лагано набављају поједина школска учила; на ово се могу угледати многе државе, многе је државе Србија претекла у томе, што је већ 1844. год. увела „наставну организацију“. Србија живо прати сваки напредак на просветном пољу, то доказује „Просветни Гласник“, извештај министарства просвете, у којем има осим званичних наредаба и добрих расправа из педагогије.

И. Фехир жели, да једна политичка партија што дуже остане на власти (то сад многи желе), што се мењањем владе, мења наставни план и професори, а то никако није добро.

Из ово мало података се види, да се И. Фехир врло повољно изразио о средњим школама у Србији. Предавачу су слушаоци: професори и неколико Срба ђака викали живео на то лепо предавање.

Идућом приликом говориће о професорима и администрацији средњих школа у Србији, а за тим ће у засебној књизи издати своју опширну, научну а по Србе похвалну студију.

У Будимпешти. С. С.

у толико је осетљив, где се тиче руских интереса и где се вређа достојанство Русије!“ ?

Писмо из Србије.

(Од нарочитог извештача „Заставе.“)

Београд, 12. марта.

Радикална странка приступила је најозбиљније својој организацији. Руковођена уверењем, да је организација неопходна потреба свакој странци, она је приступила том послу са пуно воље и енергије. У срезовима, варошима, па чак и појединим општинама у унутрашњости сазивају се јавни зборови, на којима се објашњују наређења новог устава, посланици дају рачуна о своме раду на великој нар. скупштини, и образују се месни и сремски одбори радикалне странке. С радошћу констатујемо да је учешће народа у овом послу врло велико. На сремским скупштинама су обично заступљени изасланици свих општина дотичног среза, па има случајева, кад на збор дођу све пореске главе из среза. Досада је држано преко 50 таких зборова и образовано исто толико пододбора радикалне странке. Чим се образује пододбор одма настаје упис у чланство и избор повереника за свако село, које спада у међу дотичног одбора. Број досад уписаних људи у радикалну странку огроман је, а либерали поред свог усиљавања нису могли да достигну ни четвртину броја уписаних радикала. О напредњацима је овде излишно и говорити. Они своју странку не организују из врло простог разлога, што — немају чланова. „Радник“ је 1881. године имао потпуно право, кад је казао, да: будућност напредњачке странке значи — њен распад! Код овако успешне организације радикална странка може с мирном савешћу чекати изборе 14. септембра о. г. На тим изборима однеће она исто онако сјајне победе, какве је и досад односила.

Влада је озбиљно прегла да задовољи праведне захтеве народа у унутрашњости. Тужбе против незаконите радње и натресања разних напредњачких чиновника, а народних крвопија учестале су. Народ тражи да му се те дахије скину с врата и радикална влада не само да треба, већ и мора изаћи на сусрет тим оправданим жељама народа, ако хоће да не поколеба народну веру у њену правичност и вољу да му се помогне. Министарски савет, држан 11. о. м. под председништвом Краљевских Намесника решио је, да се одговори народној жељи, и да се — чиновништво пречисти. Према томе за неколико дана догодиће се много премештаја, отпуштања и постављања у редовима чиновника полицијске, порезне и судске струке. — Влада ће тиме чинити само своју дужност и оправдати оне наде, које је народ у Србији изразио у хиљадама оних честитака које је упутио радикалној влади, кад је стала на управу земаљских послова. Депутације народа, које су од десетак дана прекрилиле Београд, однеће у том случају уверење у народ, да није криво учинио, кад се зарадовао доласку радикалне владе, очекујући од ње, да задовољи преку потребу, да му да — савесно и добро чиновништво.

Одма после промене престола у Србији чивутски су новинари поплавили свет са „интересантним“ извештајима из Србије. Чивутски листови у иностранству утркивали су се, ко ће пре већу лаж да протури на штету Србије. Било је гласова о извесној окупацији Србије, о неким ратним лађама које се виђају на доњем Дунаву у цељи да блокирају српску обалу и т. д. — Бечко-пештанска штампа протуривала је осим тога још шкандалознije гласове о Србији. Било је и таких, који су говорили о неком уговору између краља Милана и гг. Краљевских Намесника. Ту се у првом реду смерало, да се свету представи немогућност повратка краљице Наталије. Крал. Намеништво морало је услед тих лажних гласова да изда званичан деманти, у ком опровргава да постоји било каква погодба између краља Милана и Намеништва односно вођења унутрашње и спољне политике. Из овога се види, колики је пријатељ Србији чивутска штампа, и колико она — лаже. Збиља је време, да Србија покаже пут разним Чивутима Пфајферу, Вандорију и др. чивутским дописницима, који седе у Србији само да јој на страни праве неприлике. Да то време није далеко, сведочи нам и чланак 36. бр. „Одјека“, у ком радикални орган енергично устаје против лажних новинарских извештаја и несавесних дописника.

Радикална влада сматрала је за своју дужност да предложи помиловање и оних 15 осуђених Пирећана, на које се досадање амнестије нису односиле. Амнестијом Пашићевом задовољила је она целу Србију, а овом другом задовољиће новоослобођене крајеве српске, од којих је пиротски округ највише препатио са разних натресања разних напредњачких Магдаленића и др. — Преглед апсана није се ограничио само на Београд. Министар унутрашњих послова г. Таушановић наредио је свима полицијским властима у унутрашњости, да изврше преглед и да невино ухапшене пусте на слободу, а г. министар правде Герпић обишао је топчидерску апсану и наредио то исто. Као што видите, учиниће се крај и нашој — полицијској мизерији. И време је!

И. И—ћ.

Политички преглед.

Министарска криза у Будимпешти. Министар правде, Фабињи дао је оставку, и оставка му је примљена. На његово место није још нико наименован, него ће он управљати министарством правде, док се други министар не именује. — На место Орција, министра при двору, који је до сада управљао министарством унутрашњих послова, поверено је Барошу, министру комуникација, да тим министарством управља. — Међутим се као позитивно јавља, да је цело Тисино министарство поднело оставку. Сваако ће Тиса опет ново министарство саставити, а говори се насигурно, да је оставка саданњег, Тисиног министарства, примљена и да је листа новог министарства усвојена на највишем месту. По тој новој листи улазе у ново министарство: гроф Јулије Сапари, као министар трговине, гроф Чаки, као министар при двору, Сељењи, као министар просвете и Сихађи, као министар правде.

ДОПИСИ.

Митровица у марту. (Наше певачко друштво. — Разно). Као што је мртвило повод многој нашој неудаћи, тако је и код овдашњег српског певачког друштва. Ово немаром својих делујућих чланова, а још више небрижљивом и површном хороуправом својом; не само да једва животари, него изгледа, као да су му живота дани избројани; у наточ гвозденој вољи и свесном заузимању административне управе а нарочито врлог и врсног јој председника госп. Николе Поповића, трговца, инак певачка дружина, тако рећи битише само, и траје дане, што но кажу: „од данас до сутра“. Овоме је обилати узрок, поред немара чланова, још и немар друштвенога хороуправитеља г. Ивана Волфа, коме, као да је врло мало до тога стало, да свој хор у стручном знању нотаднога певања унапређује и усавршује. Поред свега тога, што у дружини има старих, опробаних, па и музикално образованих певачких снага, изузевши једино I. тенора с којим се доста кубури, иде певање црквено, као и световно врло тражаво; јер никаквога предавања (Vortrag) не може слушалац при песми да примети, пева се, тако рећи, „ко кога боже надвиче“, а о тачности, прецизности певања, ни спомена нема. Отуда долази, да се при таквоме стању ствари многи помажући чланови брисаше, те тиме и материјалну штету друштву нанеше. Но споменути г. хоровођа не само да је као такав у послу своме површан, него и као школски учитељ певања никако не врши своје дужности, ма да су то, као што је познато небројено пута закључком својим нарећивале одборске седнице и главне скупштине друштвене; по којима би хоровођа имао три сата у недељи предавати школској младежи овдашње српске вероисповедне школе, теоретично и практично нотално певање. Да је тако, доста је узрок не само слаба одлучност управног одбора певачке дружине, него и никаква заузимљивост од стране овд. срп. црк. општине, као школске области првога степена.

Да је среће, требала би школска младеж сваке недеље и празника, кад певачки хор није на окупу, да нотално пође у цркви литургију у два гласа, као што је у Панчеву и по другим свесним српским општинама лепо устројено, које би се и код нас овде врло лако извести дало, пошто има леп број српске школске деце, које у основној школи а које у гимназији. Заиста би време било, да се позвани фактори већ једном озбиљно заузму и томе немару и нереду крај учине!

Ревносним и збиља похвалним заузимањем нашега председника певачке дружине и српске читаонице, приређиване су прошле године, код нас дилетантске позоришне представе, које су на опште задовољство имале врло лепа успеха, како у моралном, тако и материјалном погледу; те је том приликом падало лепа новчана прихода, који је на добротворне сврхе употребљиван; па тако је свесно председништво са одбором певачке дружине и читаонице прегло и овога пролећа да обнови дилетантске представе, како би се за предстојећу видовданску прославу нека свотица постићи могла, али на жалост и опет немаром, па и са неувиђавности, као да се неће тај план извести моћи; јер као што чујем родитељи наших лепих певачица са непознатог узрока, не дозволише својој деци, да се и даље приказују као јунакиње на даскама, што је збиља без разлога и не оправдано, нарочито с тога, што нема никакова повода за то.

Желети би било, да се, нарочито обзиром на племениту цељ, — дође до увиђавности, и да се оне красне душевне забаве, које нам позориште пружа, у нашој Митровици опет обнове! ћ.

Вести из места и са стране.

Нова насеобина у Србији у изгледу. Читамо у нишкој „Слободи“: „Пре десет дана вратили су се изасланици неких села у Банату, који су проматрали место за насеобину и другог новог села, — поред Александрова. Како чујемо, избор је пао на околину „Пусте реке“ у срезу јабланичком, округа топличког. По свој прилици, то ће бити оно место, што је хтела држава пре 3 године откупити за оснивање једног угледног имања, и подизање ратарске школе, па се од тога одустало због противног мишљења, г. Уроша Кнежевића. Лепа прилика, да држава исправи погрешку учињену раније, те да без новчаних жртава има једну школу, која ће без високоучених професора, јаче утицати на сељане староседиоце, оног краја. Изасланици веле, да ће они продајом својих имања у Банату, купити готовим новцем кућне плацеве, и повећи део земљишта за њиве и ливаде, а од државе би само тражили шуме и места за винограде. Но све ово обустављено је привремено, док се не расправи спор села Александрова са Халид-Бегом, који се појавио са неким тапијама, да сељанима Александровским, одузме кућне плацеве и већи део њива. Јер у томе и нови насељеници, гледају гарантију и за себе саме, а и вољу државе, да их она радо прима. Ми искрено желимо, да нова влада, прво што скорије расчисти спор Александровчана са Халид-Бегом, а за тим да учини све могуће олакшице новим насељеницима у околини „Пусте реке“.

Коста Арсенић. Умољени смо од меродавне личности у Митровици да јавимо, да вест, као да се код Косте Арсенића, управитеља илочке штедионице, који се сада налази у истражном затвору у Митровици, појавили знаци умне болести, као што је било у прошлом броју у допису из Митривице јављамо, није истинита. Ми то ево овим чинимо.

Трговина.

= **Нови Сад**, 13. (25.) марта. Минулих је дана на горњим нашим домаћим пијацама житарским, услед виших бележења цене на берлинској житној берзи, цена шеници и код нас напредовала. Међутим овамо на доњим нашим пијацама није на цену шеничну та горња промена упливисала. Свом осталом зрну је горе цена без икакве промене досадања.

На нашој пијаци покрај врло ограниченог промета цена је рани ова: Шеница 6 ф. 90 н. редак је случај да се која мања партија изврсне каквоће по 7 ф. прода. Наполица 5 ф. 70 н. Јечам 4 ф. 70 н. Зоб 4 ф. 70—80 н. Кукуруз 4—4 ф. 10 н. Све од 100 кгр. Јечма и зоби је врло мало на пијаци. Кукуруз спекулација у главном не пазари. Цену је данашњу потрошња направила.

*

У **Фелдварцу** (на Тиси) одржан је годишњи вашар. На вашару је главни промет био рогата марва. Из суседне Шајкашке је много доброг одгојеног белог блага на вашар догоњено. Према досадањим ценама може се узети да је на овом вашару боља цена постигнута пошто је било осим месара из околине и купаца из Темишвара, Арада и Сегедина. Плаћани волови 140—160 ф. замешени 160—180 ф. за месаре 190—240 ф. од пара. Краве јалове 100—120 ф. од пара. Коња је мало и то са свим обичних било. Свињи мршави јако тражени те им је цена веома висока, плаћани погодишњаци 20—24 ф. годишњаци 34—38 ф. двогод. 46—52 ф. од пара.

Занатлијска роба осим нешто пољоделских алата, слабо пролазила; роба трговачка сад у ово рано доба године и није могла да има што бољег проласка.

*

У **Будимпешти** 11. (23.) марта. Шеница умерено нуђена; и воља за куповање је умерена; промета 15.000 м. ц. са неколико новчића вишом ценом. Плаћана шеница потиска 80. 7 ф. 70 н. 79.5 7 ф. 65 н. 79. 7 ф. 60 н. 78.5 7 ф. 50 н. 77.9 7 ф. 40 н. 76.5 7 ф. 30 н. Пештанска 79.5 78.2 80. 7 ф. 60 н. 77. 7 ф. 30 н. Бечкеречка 76. 7 ф. 25 н. Сивачка 76.5 7 ф. 30 н. Банатска 78.3 7 ф. 27 и по н. Све на три месеца.

Термини: Шеница за јесен 7 ф. 36—38 н. за мај-јуни шеница 7 ф. 20—22 н. за пролеће шеница 7 ф. 11—30 н. Кукуруз за мај-јуни 4 ф. 83—84 н. кукуруз за јули-август 4 ф. 99—5 ф. 1 н. Зоб за јесен 5 ф. 38—40 н. за пролеће зоб 5 ф. 25—27 н.

КЊИЖЕВНЕ ВЕСТИ.

Изашао је из штампе

„ЈАВОР“

ЛИСТ ЗА ЗАБАВУ, ПОУКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Уређује:

Др. ИЛИЈА ОГЊАНОВИЋ и ЈОВАН ГРЧИЋ.

Власник:

ЗМАЈ ЈОВАН ЈОВАНОВИЋ.

БРОЈ 11.

„Србу.“ (Отпоздрав Љ. П. Ненадовићу.) Од Лазе Костића. — Није заслужила. Приповетка. Пише Сиротица. (Наставак.) — Ноћни гласови. Песма. Од Војислава. — Пркосни срца. Словачки написала Марија. Превео А. Марјиш-Добробрушки. — Из прошлих дана. Од М. А. Јовановића. — Дарвин и Хекел. (Један лист из науке развића.) Од Доброслава М. Ружића. (Наставак.) — Упоређење водомерне таблице. Показују надолажење и опадање Дунава од Регенсбурга до Оршаве и његових уточица. (Изложене на дан 12. децембра 1888. у Бечу у „Donau-Verein“-у и разјашњене од Јована Стефановића витеза Виловског, ц. к. мајора.) (Наставак.) — Листак. Књижевност. — Белешке. — Разно. — Нове књиге. — Додатак: Недељни календар. — Ситнице. — Загонетке. — Старе књиге. — Огласи.

„Јавор“ излази сваке недеље на читавом табаку и стаје на 3 месеца ф. 1·25. За стране земље ф. 1·50.

У Н. Саду, 12. марта 1889.

Лука Јоцић,
издавач „Јавора.“

РЕД ПЛОВИДБЕ

путничких пароброда почевши од 8. (20.) марта 1889. до даље наредбе.

Из НОВОГ САДА у СЛАНКАМЕН-ТИТЕЛ: сваки дан у 5½ сати после подне; први пут полази 9. (21.) марта.

Из НОВОГА САДА за ПОТИСКЕ СТАНИЦЕ: сваки дан осим петком у 5½ сати после подне; први пут полази 9. (21.) марта.

Из НОВОГ САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД: сваки дан у 5½ сати после подне; први пут полази 9. (21.) марта.

Из НОВОГ САДА у ОРШАВУ-ГАЛАЦ: средом, петком и недељом у 5½ сати после подне; први пут 10. (22.) марта.

Из НОВОГ САДА у БУДИМПЕШТУ: сваки дан у 10½ сати пре подне; први пут 11. (23.) марта.

У Новом Саду 8. (20.) марта 1889.

АГЕНЦИЈА.

ОГЛАСИ.

Оглас.

Петроварадинска имовна општина издаће путем јавне дражбе своје **крчевине** под најам за пољопривредне цели на 6 и 7 година односно од дана дражбе до 3. (15.) октобра 1895. и 1896. и то:

1. априла п. н. к. т. год. у 10 сати до подне у Сенајским Барама око 26 јутра.
2. априла п. н. к. т. год. у 10 сати до подне у Каракуши око 90 јутара.
3. априла п. н. к. т. год. у 10 сати до подне у Грабовачком Острову око 55 јутара.
4. априла п. н. к. т. год. у 10 сати до подне у Барадинци око 25 јутара.
5. априла п. н. к. т. год. у 10 сати до подне у Високој Шуми око 34 јутра.
8. априла п. н. к. т. год. у 10 сати до подне у Јаков. Кључу око 13 јутара.
8. априла п. н. к. т. год. у 3 сата по подне у Гибавцу око 9 јутара.

Свака је крчевина подељена у више честица од 4—5 јутара. Но примају се понуде и на целе комплексе појединих крчевина.

У име закупнине за прву годину (од дана дражбе до 15. октобра 1889.) има се при дражби положити једна трећина од досталне своте, а остатак крајем месеца августа п. н. к. т. год.

За следеће године има се у целости полагати целокупна закупнина назад 15. октобра п. н. к. у напредак.

На 7 година изнајмљује се крчевина у Сенајским Барама и Грабовачком Острову; остале крчевине на 6 година.

Поближи увети саопштиће се приликом дражбе на лицу места а могу се доznати и пре дражбе код шумарије у Купинову и Кленку као и код господарственог уреда у Митровици.

У Митровици дана 7. (19.) марта 1889.

Господарствени уред
петроварадинске имовне општине.

2—3

ЗА МОЈУ ТРГОВИНУ У ВЕЛИКО

ЕРДЕЉСКА СУКНА И ЋЕБЕТА

потребујем једног млађег помоћника. **ПАЈА РАДАНОВИЋ**
у Осеку.

2—2

ГОСТИОНА
КОД „ПЛЕВНЕ“

издаје се од 15. априла под закуп. Упитати се ваља код

ГЂЕ ЕМЕ КРАЛИК
у Новом Саду.

2—3

МЕШОВИТА ТРГОВИНА
ПЕРА Ј. МИХАЈЛОВИЋ
ДОБРИНЦИ (СРЕМ)
потребује 1 спомоћника.

2—3

ОБЈАВА.

У Тителу, врло репомирана трговина шпецераја и галантерије у вредности од 6000 фор. продаје се уз врло повољне услове. Ближа извешћа даје тителски кр. бележник г. **Гаснер.**

2—3

Власник и издавалац Милица Томић рођ. Милетић. Одговорни уредник Јаша Томић. Српска штампарија дра Светозара Милетића.